

HRVATSKI SABOR

KLASA: 423-01/17-01/01

URBROJ: 65-17-02

Zagreb, 9. studenoga 2017.

P.Z. br. 222

Hs**NP*423-01/17-01/01*65-17-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

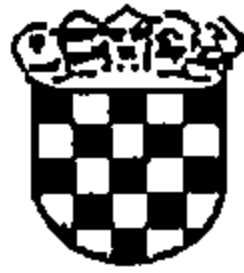
**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika Živoga zida i SNAGA-e, aktom od 9. studenoga 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Ivana Vilibora Sinčića, Ivana Pernara i dr. sc. Branimira Bunjca, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika
Živoga zida i SNAGA-e

U Zagrebu, 09. studenog 2017.

HR**NP*423-01/17-01/01*6533-5-17-01**HR

P.Z. br. 222

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primitljeno:	09-11-2017		
Klasifikacijska oznaka:	423-01/17-01/01		Org. jed.
			65
Uredbeni broj:	6533-5-17-01	Pril.	Vrij.
		1	CD

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 -- pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16), podnosimo **Prijedlog zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će zastupnici Ivan Vilibor Sinčić, Ivan Pernar i Branimir Bunjac.

POTPREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

Ivan Vilibor Sinčić

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. i članku 49. stavcima 1, 2. i 3. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Porastom broja blokiranih građana u gospodarstvu Republike Hrvatske raste i broj pravnih poslova prijenosa potraživanja sa kreditnih institucija ali i drugih trgovačkih društava, osobito onih iz telekomunikacijskog sektora, na specijalizirana trgovačka društva za naplatu potraživanja odnosno na agencije za otkup dugova. Poslovni model takvih društava sastoji se u suštini u prijenosu potraživanja u punom nominalnom iznosu na novog vjerovnika uz plaćanje tek manjeg djela tog iznosa postojećem vjerovniku. U takvim pravnim poslovima kao dužnici se javljaju i fizičke osobe odnosno potrošači u rastućem udjelu. Prema podacima Hrvatske narodne banke tijekom 2015. i 2016. god. banke u Republici Hrvatskoj su 8,8 milijardi kuna nenaplativih potraživanja prodale za iznos od 2,4 milijardi kuna.

Pravna kvalifikacija tih promjena u obveznim odnosima na strani vjerovnika redovito je cesija. Sukladno Zakonu o obveznim odnosima (čl.82. st.1.) za cesiju nije potreban pristanak dužnika već je potrebno da je dužnik obaviješten o ustupu tražbine. S obzirom da su fizičke osobe u svojstvu potrošača u takvim promjenama u obveznim odnosima u položaju slabije ugovorne strane te ne mogu nikako utjecati na tijek navedenih pravnih poslova, javlja se potreba njihove dodatne zakonske zaštite. Tim više što se tražbine redovito otkupljuju za iznose značajno niže od iznosa nominalnog duga koji bi dužnici u svojstvu potrošača često i samo mogli podmiriti kada bi im se ponudio pod istim uvjetima kao trgovačkim društvima za naplatu potraživanja. Stoga se javlja potreba uvođenja prava prvenstva dužnika u otplati duga za iznos jednak iznosu koji nudi novi vjerovnik (trgovačko društvo za naplatu potraživanja). Na taj način bi se potrošači stavili u ravnopravan položaj u navedenim pravnim poslovima prijenosa tražbina. Dodatno jamstvo zaštite potrošača u tim pravnim poslovima svakako bi bilo uvođenje obveze pisanog pristanka dužnika za prijenos tražbine, što trenutno nije slučaj. Na taj način bi dužnici, uz to što bi im se pružila u osnovi prilika da refinanciraju svoj dug za iznos značajno manji od nominalnog, mogli spriječiti prijenos potraživanja na novog vjerovnika ako ocijene da bi ih prijenos stavio u nepovoljniji položaj.

Poseban problem u RH predstavlja i porast slučajeva uznemiravanja dužnika od strane trgovačkih društava specijaliziranih za naplatu potraživanja. Riječ je o problematici koja je u nekim razvijenim državama posebno regulirana strogim zakonskim zabranama postupanja vjerovnika prema dužnicima. Primjerice, u Sjedinjenim Američkim Državama, na saveznoj razini usvojen je poseban propis: Zakon o poštenim praksama naplate dugova (engl. Fair Debt Collection Practices Act) koji, između ostalog, izriječno zabranjuje vjerovnicima da kontaktiraju dužnike na njihovom radnom mjestu ili u neuobičajenom vremenu (prije osam sati ujutro ili poslije devet sati uvečer), da se obraćaju dužnicima mimo odvjetnika ukoliko dužnik ima odvjetnika, da se koriste neprijemnim jezikom i uvredama, a osobito da prijete dužnicima. U RH takav poseban zakonski okvir zaštite potrošača kod prijenosa potraživanja i

naplate od strane specijaliziranih trgovačkih društava za naplatu potraživanja, unatoč što bilježimo porast broja prijenosa i slučajeva uznemiravanja dužnika, ne postoji.

Predloženim zakonskim rješenjem u smislu usvajanja posebnog propisa, Zakona o zaštiti dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbina, koji bi djelovao kao *lex specialis* u odnosu na Zakon o obveznim odnosima, dovode se potrošači kad se javljaju kao dužnici u pravnim poslovima naplatnog prijenosa potraživanja u ravnopravan položaj s vjerovnicima jer se uvodi njihovo pravo prvenstva u otkupu potraživanja odnosno ispunjenju obveze pod jednakim uvjetima pod kojima se nudi otkup novom vjerovniku. Kao dodatno jamstvo zaštite dužnika kao potrošača javlja se uvođenje obveze pisanog pristanka dužnika na prijenos potraživanja. Uvodi se i prekršajna odgovornost za vjerovnike koji pribjegavaju praksi uznemiravanja potrošača u naplati potraživanja. Kod zatečenih odnosa koji su ispunjeni prije stupanja na pravnu snagu predloženog Zakona propisuje se dužnost novog vjerovnika za vođenje pregovora s dužnikom oko otplate duga za iznos manji od nominalnog, te se utvrđuje ništetnost za slučajeve u kojima dužnik nije obaviješten o ustupu tražbine sukladno općim pravilima koja uređuju obvezne odnose (dužnost obavijestiti dužnika postoji već i temeljem čl. 82. Zakona o obveznim odnosima, tako da se ovdje ništetnost utvrđuje kao izričita sankcija u slučaju povrede navedene dužnosti ustupitelja tražbine).

Zakon se ne primjenjuje na slučajeve kada dužnici nisu potrošači, dakle u svakom slučaju je isključen kad se kao dužnik javlja trgovačko društvo ili općenito pravna osoba. U takvim slučajevima primjenjuju se opća pravila Zakona o obveznim odnosima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI DUŽNIKA U POSEBNIM SLUČAJEVIMA PRIJENOSA TRAŽBINA

PREDMET ZAKONA

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se zaštita dužnika u posebnim slučajevima prijenosa tražbine između vjerovnika.

POLJE PRIMJENE

Članak 2.

Ovaj Zakon primjenjuje se kao poseban propis na sve naplatne promjene na strani vjerovnika u obveznim odnosima gdje su dužnici potrošači neovisno o pravnoj kvalifikaciji te promjene uključujući ustup tražbine (cesiju) i subrogaciju.

DUŽNIK I OGRANIČENJE PRIMJENE

Članak 3.

Ovaj Zakon se primjenjuje samo u slučajevima kad je dužnik potrošač a prijenos tražbine s postojećeg na novog vjerovnika naplatan pravni posao.

OBVEZNI PRISTANAK DUŽNIKA

Članak 4.

Naplatni prijenos tražbine s postojećeg na novog vjerovnika moguć je samo uz pristanak dužnika.

Članak 5.

Bez izričitog pisanog pristanka dužnika prijenos tražbine s postojećeg vjerovnika na novog vjerovnika ne može se ispuniti.

PRAVO PRVENSTVA

Članak 6.

Dužnik ima pravo prvenstva u otkupu potraživanja prije novog vjerovnika za jednaki novčani iznos za koji novi vjerovnik preuzima tražbinu dužnika.

OBAVIJEST O NAMJERI PRIJENOSA I OBAVIJEST O ISPUNJENOM PRIJENOSU

Članak 7.

(1) Prije naplatnog prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika dužnik mora primiti obavijest o namjeri prijenosa u pisanom obliku sukladnog članku 8. ovog Zakona.

(2) Ukoliko je postojeći vjerovnik kreditna institucija, prije prijenosa tražbine kreditna institucija obvezna je ponuditi dužniku reprogram kreditne obveze s glavnicom u visini novčanog iznosa koji se namjerava ponuditi potencijalnome novom vjerovniku, ako je dužnik kreditno sposoban da tim kreditom plati smanjeni dug i prije slanja obavijesti iz stavka 1. ovog članka.

Članak 8.

Obavijest o namjeri prijenosa tražbine iz članka 7. ovog Zakona mora sadržavati sljedeće bitne sastojke:

- puni naziv, osobni identifikacijski broj te sjedište pravne osobe predloženog novog vjerovnika odnosno u slučaju kad je riječ o fizičkoj osobi ime i prezime, osobni identifikacijski broj i prebivalište predloženog novog vjerovnika,
- novčani iznos za koji se predlaže prijelaz tražbine s postojećeg na novog vjerovnika,
- ponudu dužniku da umjesto novog vjerovnika dužnik postojećem vjerovniku isplati novčani iznos (pravo prvenstva),
- prijedlog za pristanak dužnika za prijenos tražbine s postojećeg na novog vjerovnika u slučaju da dužnik ne želi sam platiti novčani iznos dogovoren između postojećeg i novog vjerovnika za prijenos tražbine.

Članak 9.

(1) Nakon ispunjenog prijenosa tražbine dužnik sukladno općim pravilima koji uređuju ustup tražbine (cesiju) mora obaviješten o promjeni vjerovnika od strane postojećeg vjerovnika.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati uz podatke o novom vjerovniku i podatke o novčanom iznosu za koji je ustup tražbine ispunjen, te podatke o nominalnom iznosu ustupljenog potraživanja.

ROK ZA ISPLATU

Članak 10.

U slučaju da dužnik iskaže u pisanom obliku namjeru isplate dogovorene novčane naknade za prijenos tražbine, rok za isplatu postojećem vjerovniku od strane dužnika iznosi 60 dana od dana iskaza dužnika o namjeri isplate novčane naknade za prijenos tražbine.

NIŠTETNOST

Članak 11.

(1) Ništetni su pravni poslovi prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika koje uređuje ovaj Zakon, kojima nije prethodila obavijest o namjeri prijenosa tražbine iz članka 8. ovog Zakona ili kod kojih je prijenos obavljen bez izričitog pristanka dužnika u pisanom obliku.

(2) Ništetni su pravni poslovi prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika koje uređuje ovaj Zakon kod koji je isplaćena naknada za prijenos tražbine manja od iznosa ponuđenog dužniku sukladno njegovu pravu prvenstva u otkupu.

(3) Ništetni su pravni poslovi prijenosa tražbine nastali prije stupanja ovog Zakona na pravnu snagu u kojima dužnik nije obaviješten (notificiran) o ustupu tražbine sukladno važećim općima pravilima o ustupu tražbine (cesiji).

PRESTANAK DUŽNIKOVE OBVEZE

Članak 12.

U trenutku dužnikove isplate ponuđene novčane naknade prema obavijesti iz članka 8. ovog Zakona obveza dužnika prestaje postojati.

ZABRANA UZNEMIRAVANJA DUŽNIKA

Članak 13.

U slučaju prijenosa tražbine s postojećeg na novog vjerovnika, novi vjerovnik ne smije:

- kontaktirati dužnika u večernjim i noćnim satima te tijekom blagdana,
- kontaktirati dužnika na njegovu radnom mjestu,
- kontaktirati članove obitelji dužnika u vezi tražbine,
- ako je obaviješten da dužnik ima valjana punomoćnika kontaktirati sa dužnikom mimo njegova punomoćnika,

- uznemiravati dužnika učestalim telefonskim pozivima ili učestalom elektroničkom komunikacijom,
- prijetiti dužniku na bilo koji način.

DUŽNOST PREGOVORA OKO OTPLATE RANIJE PRENESENIH TRAŽBINA

Članak 14.

U naplatnim pravnim poslovima prijenosa tražbine nastalim prije stupanja ovog Zakona na pravnu snagu gdje se kao dužnik pojavljuje potrošač novi vjerovnik ima dužnost vođenja pregovora s dužnikom oko otplate preostalog dijela prenesene tražbine za iznos manji od nominalnog iznosa tražbine.

PRIMJENA DRUGIH PROPISA

Članak 15.

Ovaj Zakon primjenjuje se kao posebni propis u odnosu na pravila koje uređuju obvezne odnose.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 16.

(1) U slučaju neslanja obavijesti ili nepravilnog upućivanja obavijesti dužniku iz članka 8. ovog Zakona vjerovnik će se za prekršaj kaznit novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna

(2) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe vjerovnika novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) U slučaju uznemiravanja dužnika iz članka 13. ovog Zakona vjerovnik će se za prekršaj kaznit novčanom kaznom od 10.000,00 do 100.000,00 kuna

(4) Za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod pravne osobe vjerovnika novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna.

ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 17.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Obrazloženje:

Uz članak 1.

Propisuje se predmet ovog Zakona.

Uz članak 2.

Definira se polje primjene Zakona na sve naplatne promjene na strani vjerovnika u obveznim odnosima gdje su dužnici potrošači neovisno o pravnoj kvalifikaciji te promjene uključujući ustup tražbine (cesiju) i subrogaciju.

Uz članak 3.

Propisuje se da dužnik u smislu Zakona može bit samo potrošač te ograničenje primjene Zakona kod naplatnog prijenosa tražbina.

Uz članak 4.

Propisuje se obvezni pristanak dužnika za prijenos tražbine.

Uz članak 5.

Propisuje se nemogućnost ispunjenja prijenosa tražbine bez pristanka dužnika.

Uz članak 6.

Propisuje se pravo prvenstva dužnika u otkupu u odnosu na novog vjerovnika.

Uz članak 7.

Propisuje se obveza slanja obavijesti o namjeri prijenosa. U slučaju da je postojeći vjerovnik kreditna institucija propisuje se dužnost kreditne institucije da ponudi dužniku reprogram kreditne obveze sa glavnicom manjom od nominalnog iznosa, ako je kreditno sposoban da plati smanjeni dug.

Uz članak 8.

Propisuje se bitni sastojci obavijesti o namjeri prijenosa.

Uz članak 9.

Propisuje se sadržaj obavijesti dužniku o promijeni vjerovnika koja je obvezna kod ustupa tražbine sukladno općim pravilima koja uređuju obvezne odnose (dužnost obavijestiti dužnika o promijeni vjerovnika postoji kod cesije i temeljem čl. 82. Zakona o obveznim odnosima).

Uz članak 10.

Propisuje se rok za isplatu tražbine od 60 dana od trenutka kad dužnik iskaže namjeru da podmiri tražbinu pod jednakim uvjetima kao i novi vjerovnik.

Uz članak 11.

Propisuje se ništetnost pravnih poslova prijenosa tražbina u slučaju neslanja obavijesti o namjeri prijenosa tražbine, prijenosa bez izričitog prijenosa dužnika te kad je naknada za prijenos tražbine manja od one koja je ponuđena dužniku.

Uz članak 12.

Propisuje se prestanak obveze dužnika u trenutku isplate ponuđene novčane naknade.

Uz članak 13.

Propisuje se zabrana uznemiravanja dužnika od strane vjerovnika. Vjerovniku se zabranjuje: kontaktirati dužnika u večernjim i noćnim satima te tijekom blagdana, kontaktirati dužnika na njegovu radnom mjestu, kontaktirati članove obitelji dužnika u vezi tražbine, ako je obaviješten da dužnik ima valjana punomoćnika kontaktirati sa dužnikom mimo njegova punomoćnika, uznemiravati dužnika učestalim telefonskim pozivima ili učestalom elektroničkom komunikacijom, prijetiti dužniku na bilo koji način.

Uz članak 14.

Propisuje se dužnost novog vjerovnika da vodi pregovore oko otplate duga za iznos manji od nominalnog iznosa tražbine u naplatnim pravnim poslovima prijenosa tražbine nastalim prije stupanja Zakona na pravnu snagu.

Uz članak 15.

Propisuje se primjena Zakona kao posebnog propisa.

Uz članak 16.

Propisuje se prekršajna odgovornost vjerovnika u slučaju neslanja obavijesti ili nepravilnog upućivanja obavijesti dužniku te u slučaju uznemiravanja dužnika te prekršajna odgovornost odgovorne osobe kod pravne osobe vjerovnika.

Uz članak 17.

Propisuje se stupanje Zakona na snagu.